

Duurzaam Bewonersgedrag Stimuleren; Resultaat van de Gedragscommunity'

Dr. Fred C. Sanders MSc MBA 'moderator' Gedragscommunity
(met TU Delft stedenbouw en Hanze Hogeschool Groningen)

Duurzaam Bewonersgedrag

Bewonersgedrag in verduurzaamde woningen; nieuwbouw en renovatie

Bewoners tonen een diversiteit aan positief en negatief gedrag in duurzame woningen, in nieuwbouw en na duurzame renovatie.

Bewoners geven hun gedrag ook aan anderen door. Gedrag positief en negatief kan zich daardoor in groepen versterken, van invloed zijn op de besluitvorming van bewoners, hun duurzame keuzen, medewerking en investeringen.

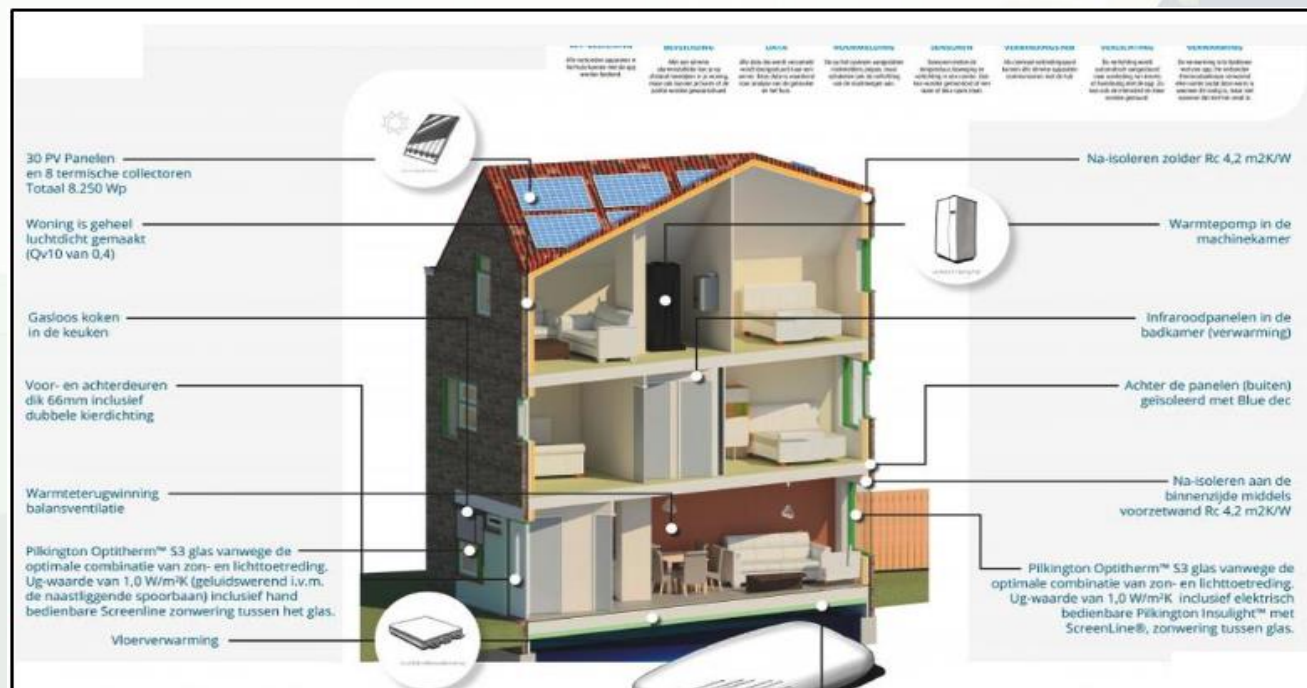

Duurzaam Bewonersgedrag

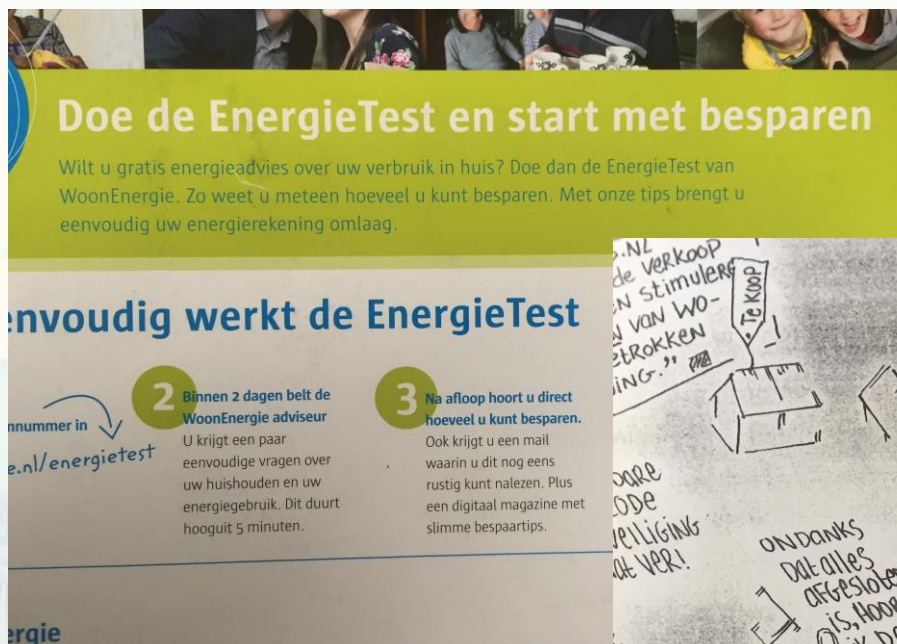
Bewonersgedrag in verduurzaamde woningen; we hebben honger naar kennis en inzicht

Daarom is het belangrijk dat we de beschikbare kennis bundelen, analyseren en verwerkt in handelingsperspectieven beschikbaar stellen.

Om te leren en daarna te handelen, om de klimaatverandering gekoppelde transitie te versnellen.

Duurzaam Bewonersgedrag

Doe de EnergieTest en start met besparen

Wilt u gratis energieadvies over uw verbruik in huis? Doe dan de EnergieTest van WoonEnergie. Zo weet u meteen hoeveel u kunt besparen. Met onze tips brengt u eenvoudig uw energierekening omlaag.

Eenvoudig werkt de EnergieTest

1. Binnen 2 dagen belt de WoonEnergie adviseur. U krijgt een paar eenvoudige vragen over uw huishouden en uw energiegebruik. Dit duurt hooguit 5 minuten.
2. Na afloop hoort u direct hoeveel u kunt besparen. Ook krijgt u een mail waarin u dit nog eens rustig kunt nalezen. Plus een digitaal magazine met slimme bespaartips.

Er wordt veel van bewoners gevraagd

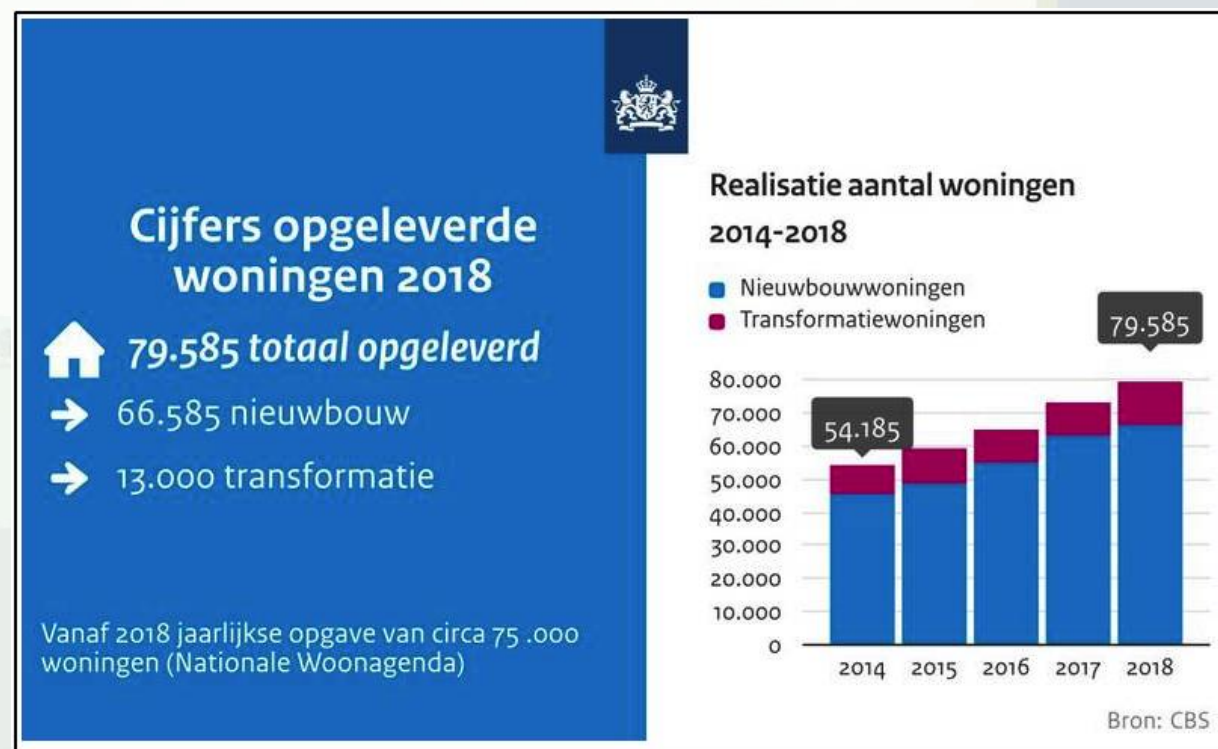
Solar Energy
Bio-energy
Circularity
Smartgrits
Wind

Resilience
(Re)bound behaviour
Waste separation
Group investments

Duurzaam Bewonersgedrag

Niet eerder hebben we zoveel in woningen geïnvesteerd, over zo korte periode!

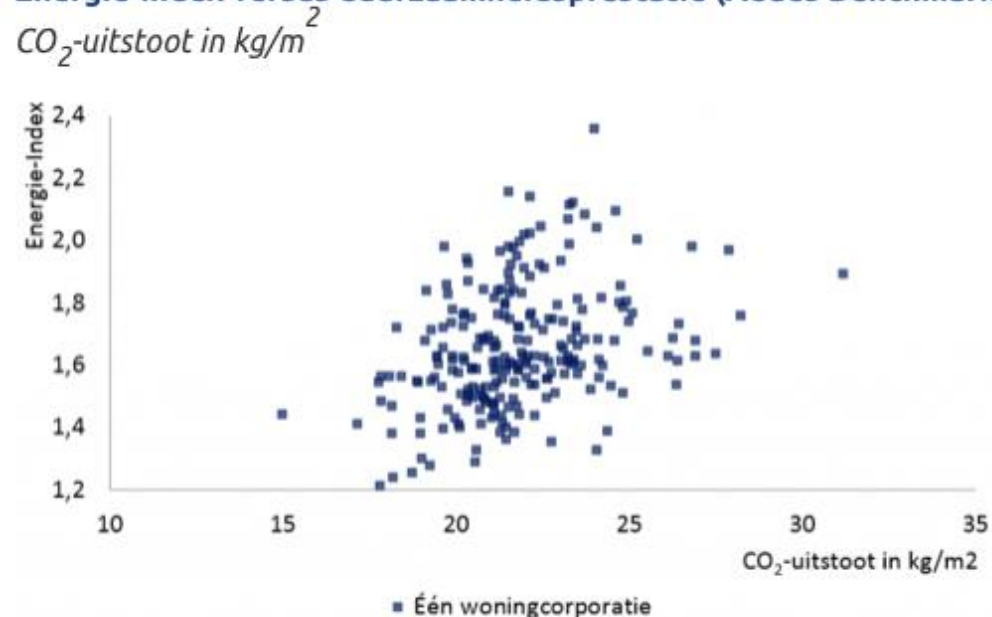
- Nationale Woonagenda 2030:
1 miljoen woningen erbij
- EIB: 3,0 miljoen woningen
duurzaam door renovatie
- Investeringsvolume van 250 +
150 = 400 miljard euro in 50%
van onze woningvoorraad.
- Klimaatakkoord: 1,5 miljoen
woningen aardgasvrij in 2030.

Duurzaam Bewonersgedrag

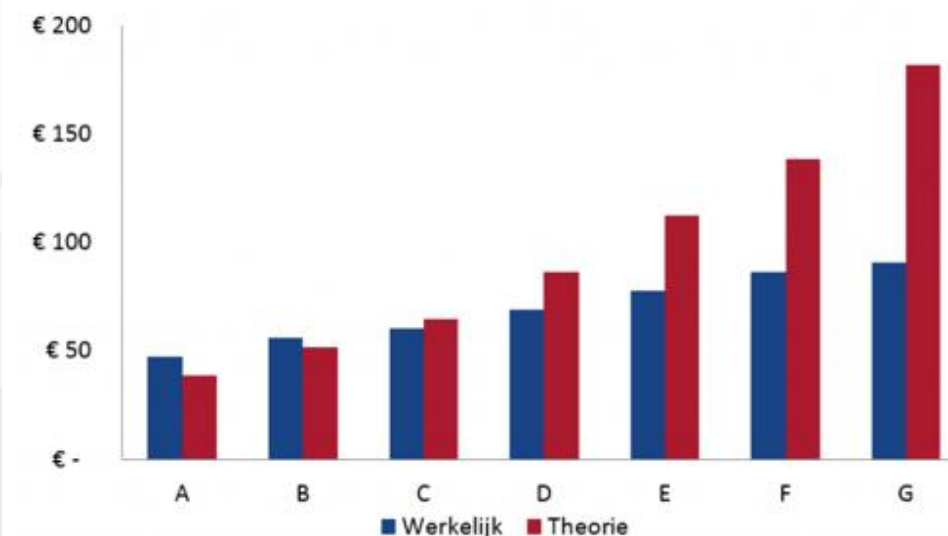
Vooral woningcorporaties moeten veel investeren; en effect valt (nog) tegen!

Energie-index versus duurzaamheidsprestatie (Aedes Benchmark, 2017)

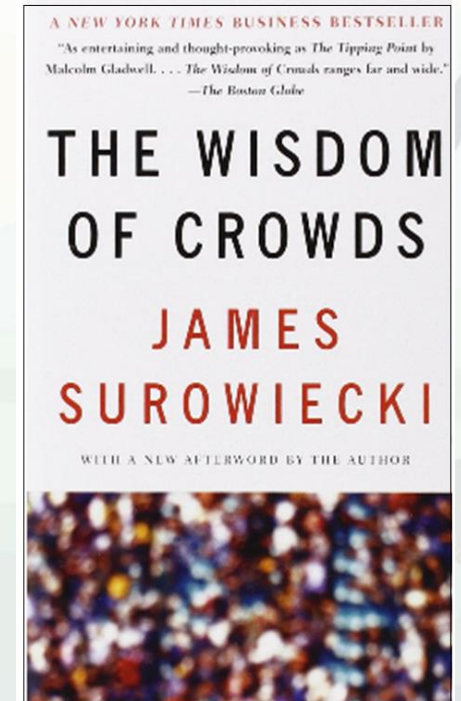
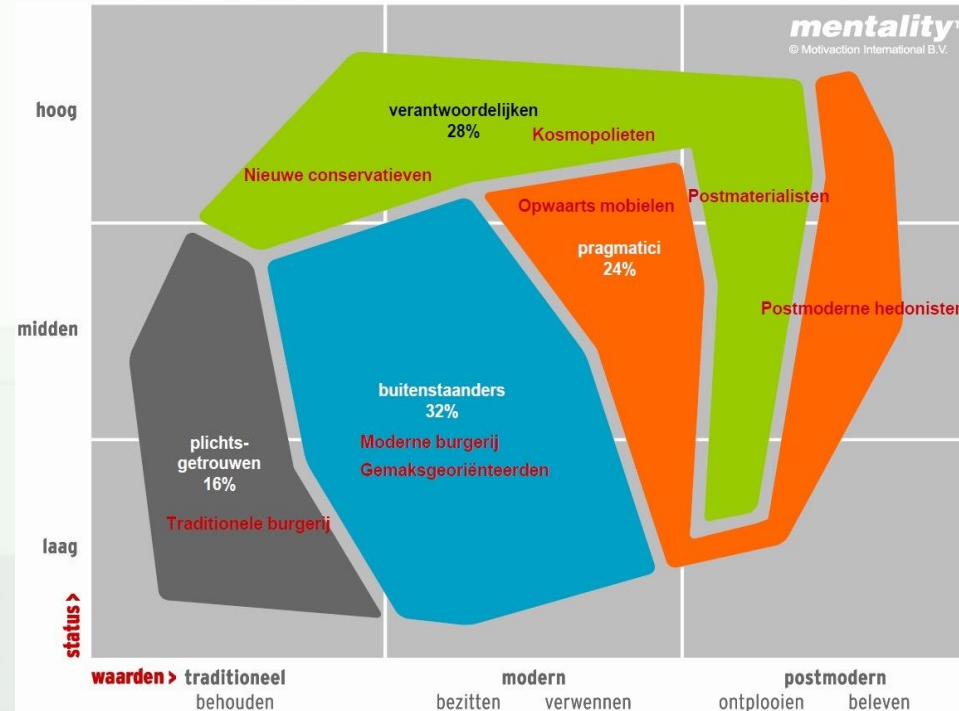
Werkelijke versus theoretische energielasten (Majcen, 2016)

Kosten gasverbruik per maand

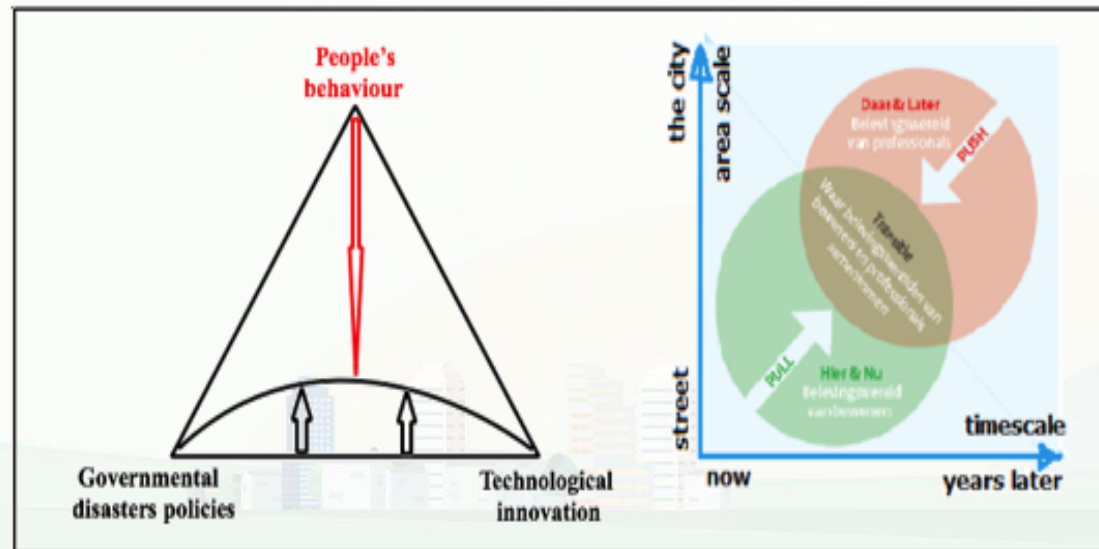
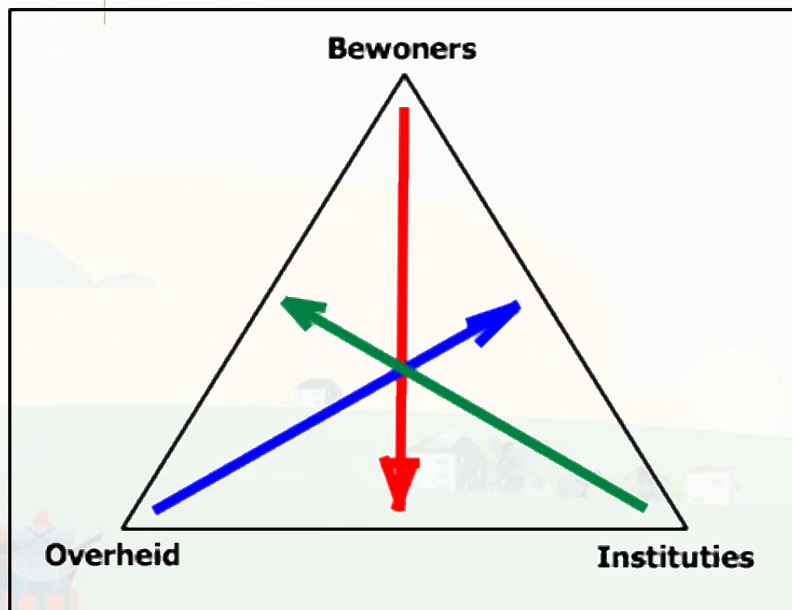

Duurzaam Bewonersgedrag

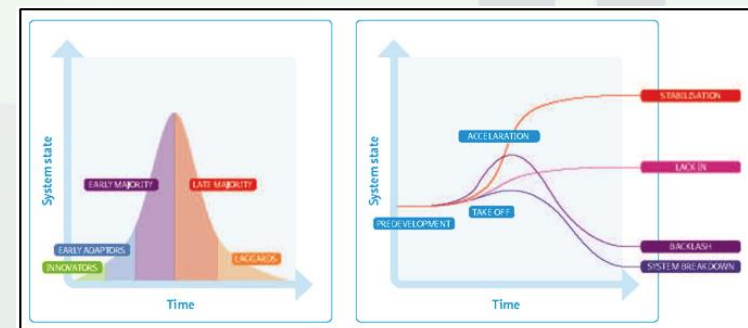
Bewonersgedrag we weten er steeds meer van; maar is nog geen sturingsfactor van belang

Duurzaam Bewonersgedrag

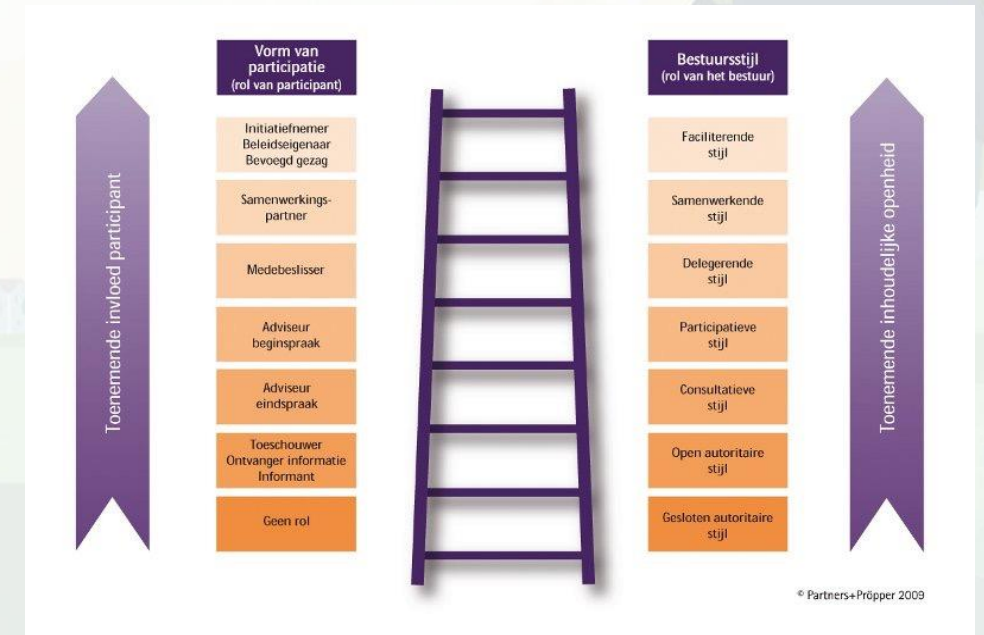
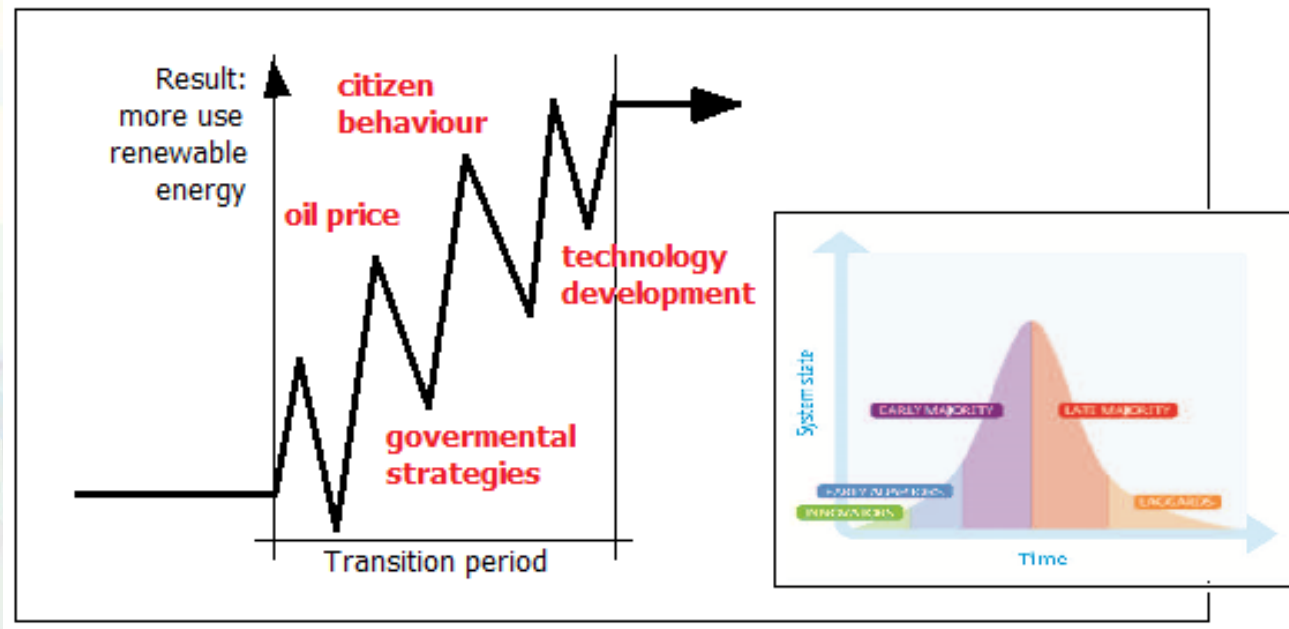

Actoren verwijzen snel naar elkaar; dat anderen beter moeten afstemmen. De transitie komt alleen op snelheid als allen met elkaar afstemmen en samenwerken (dissertatie Fred Sanders 2014)

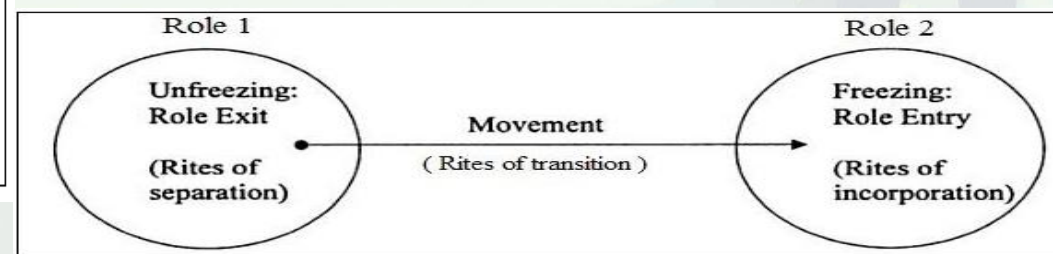
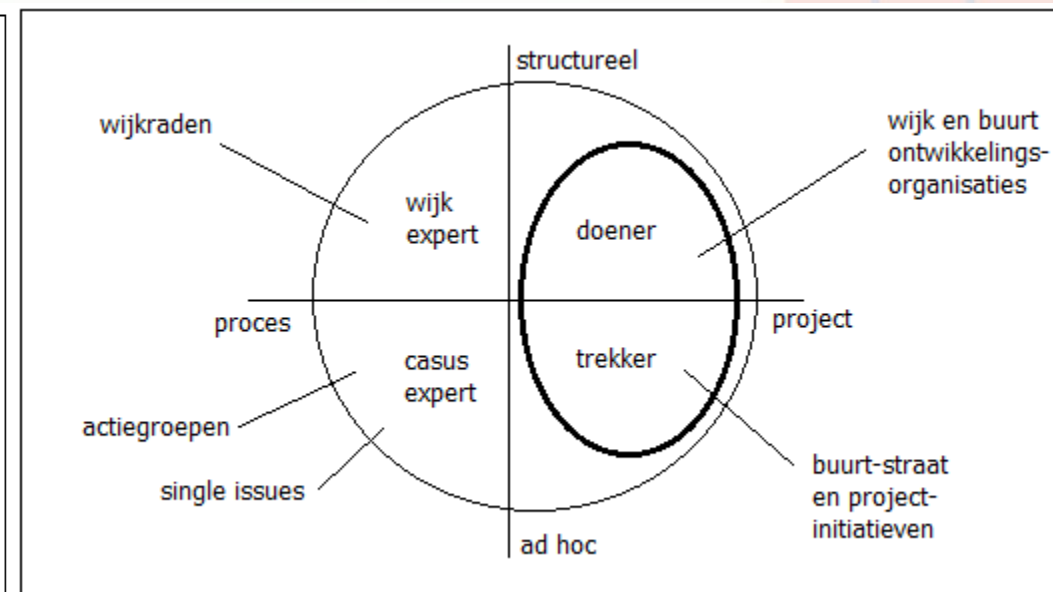
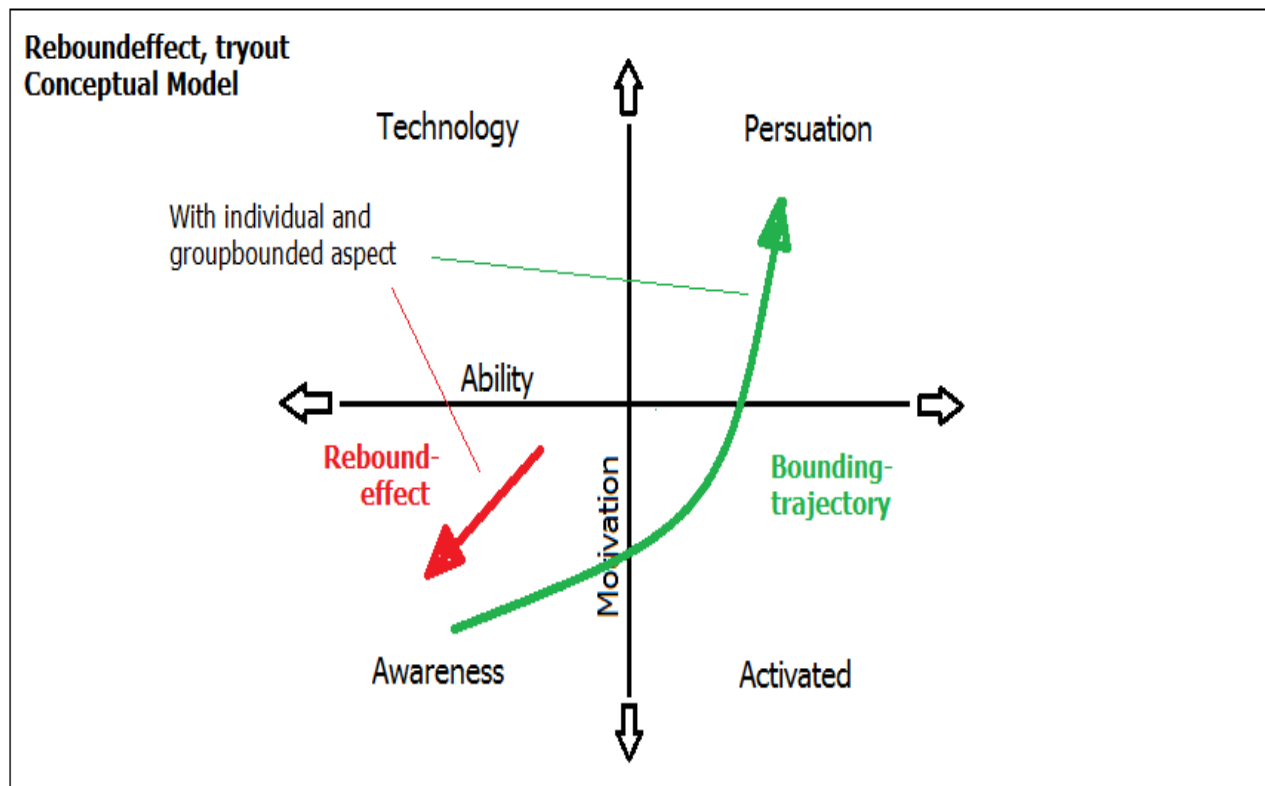

Duurzaam Bewonersgedrag

De Energie transitie is geen rechtlijnig proces; waarvoor overheden kaders uitproberen.

Duurzaam Bewonersgedrag

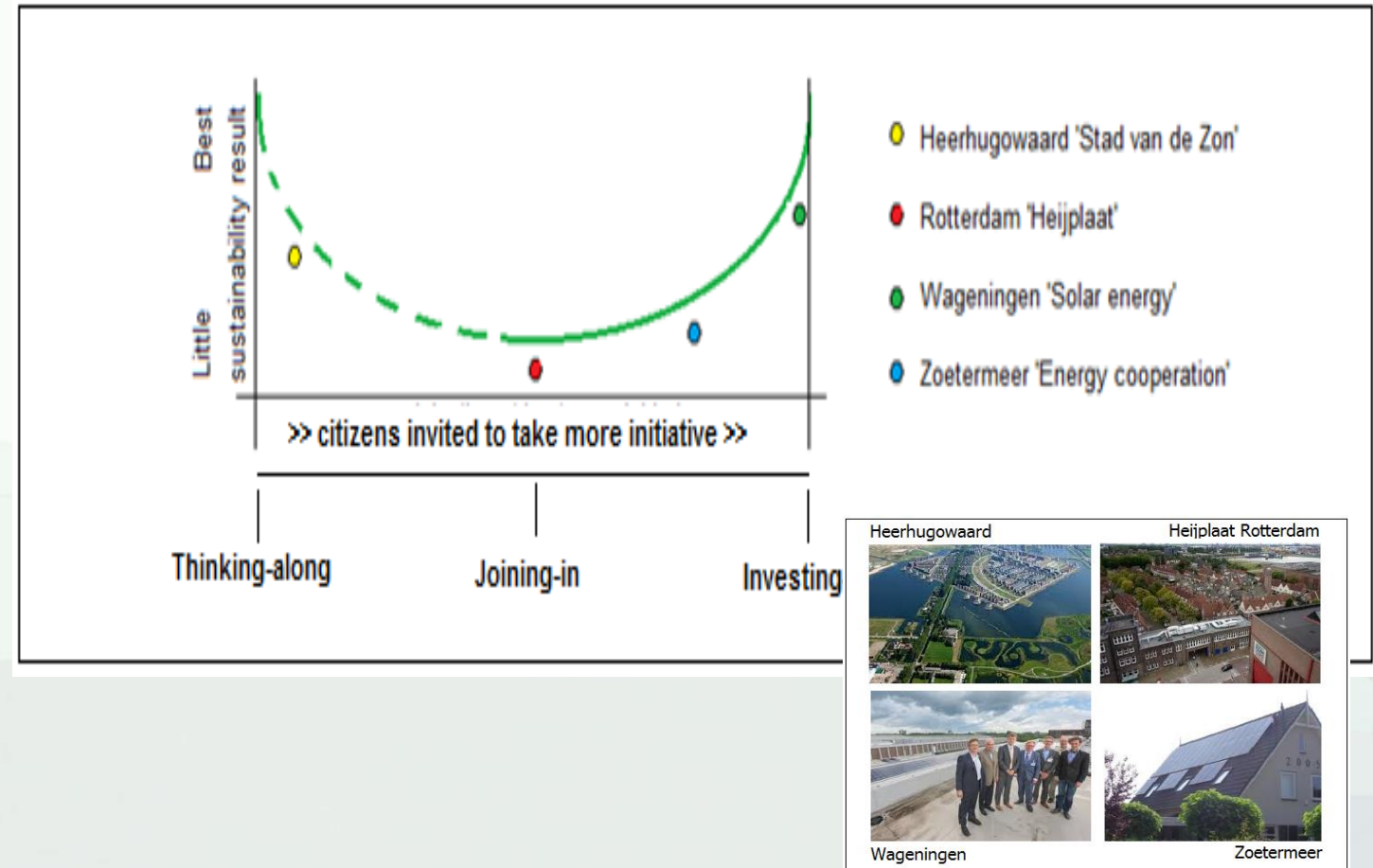

Bewonersgedrag heeft positieve en negatieve effecten.

Duurzaam Bewonersgedrag

Resident behaviour constrains:

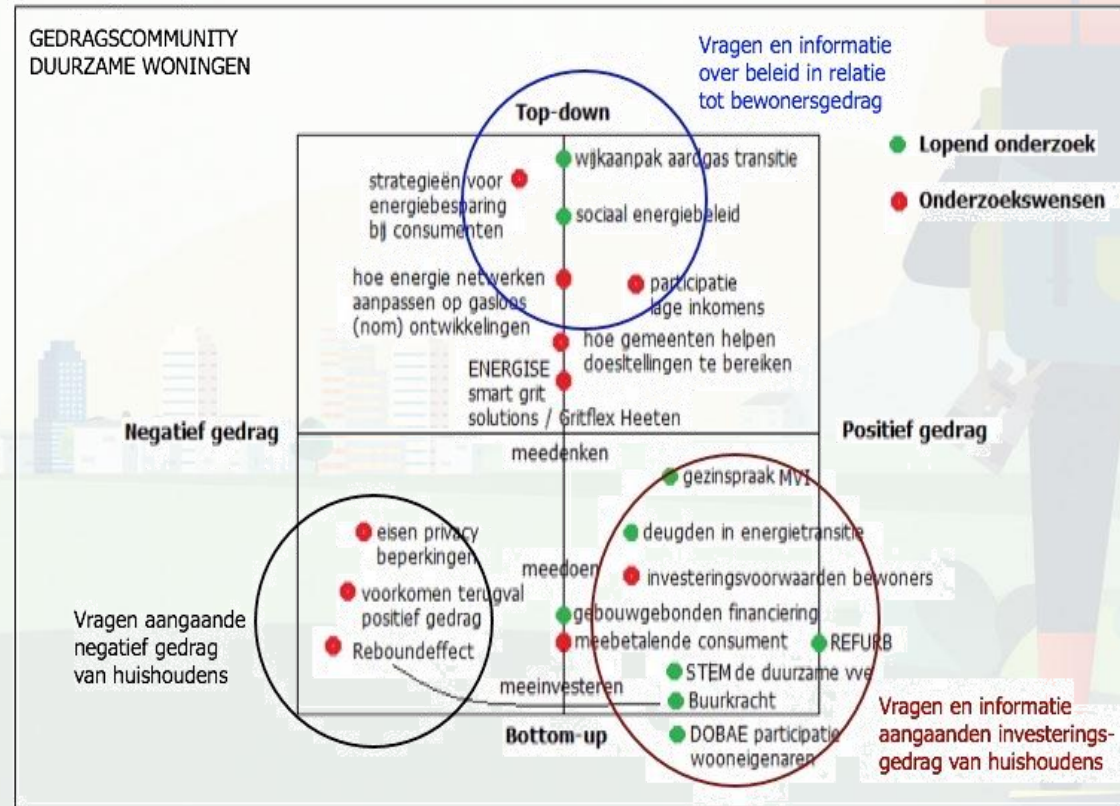
1. Small scale neighbourhood coupled
2. Frontrunners with energy
3. Citizens that want to invest
4. Municipality with patience
5. Sharing Pride Feelings
6. A working Business case
7. Choices that are visible like green
8. Exchange sustainable successes

De Gedragscommunity bundelt bestaande kennis over 'DUURZAAM BEWONERSGEDRAG' sinds 2019

Om de 'Duurzame Energietransitie' effectief te versnellen. De Gedragscommunity wil het vliegwiel zijn voor de duurzame investering in nieuwe en te renoveren woningen, om het gedrag van bewoners maximaal daarop te laten aansluiten.

Duurzaam Bewonersgedrag

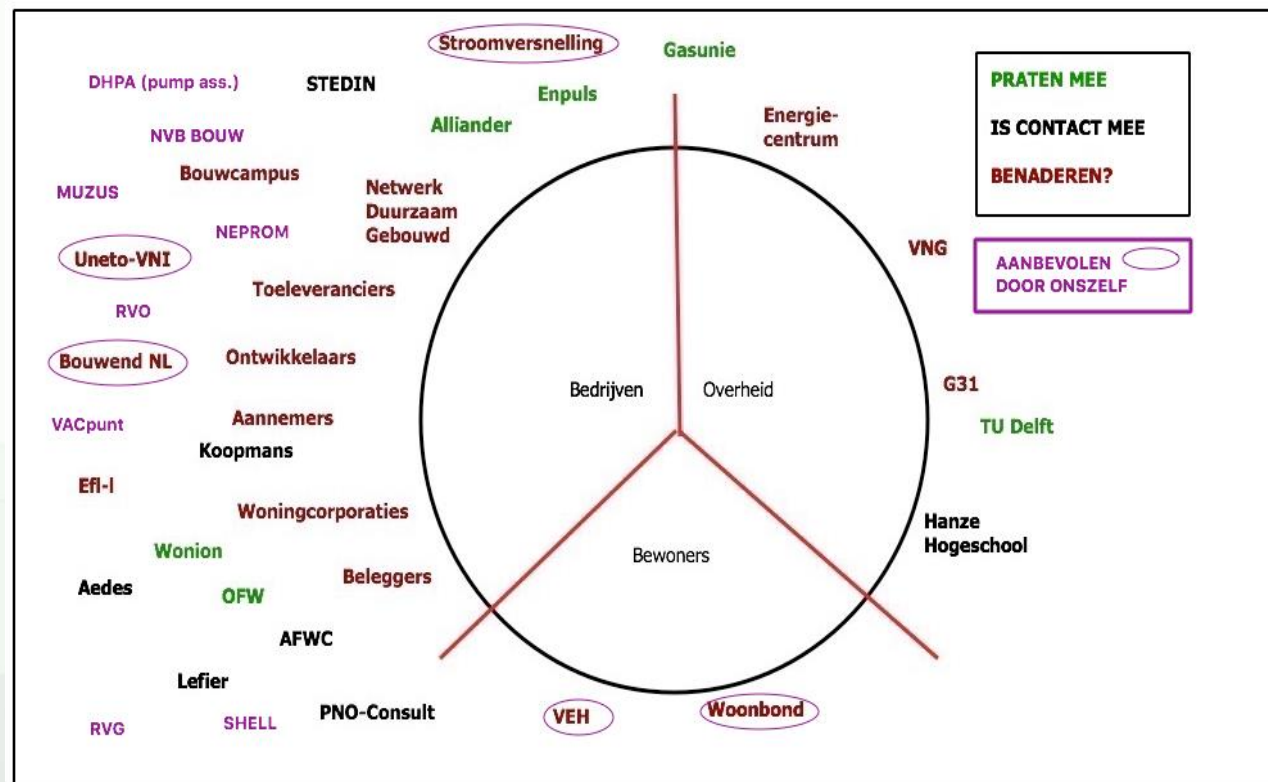

Uitgangspunt voor de Gedragscommunity is

Dat de meeste kennis al beschikbaar is maar versnipperd in laden en kasten ligt.

Daarom zijn bedrijven, gemeenten, woningcorporaties en Hanze Hogeschool op verzoek van de TU Delft bij elkaar gekomen; om rapporten en extern onderzoek van de deelnemers te bundelen.

Duurzaam Bewonersgedrag

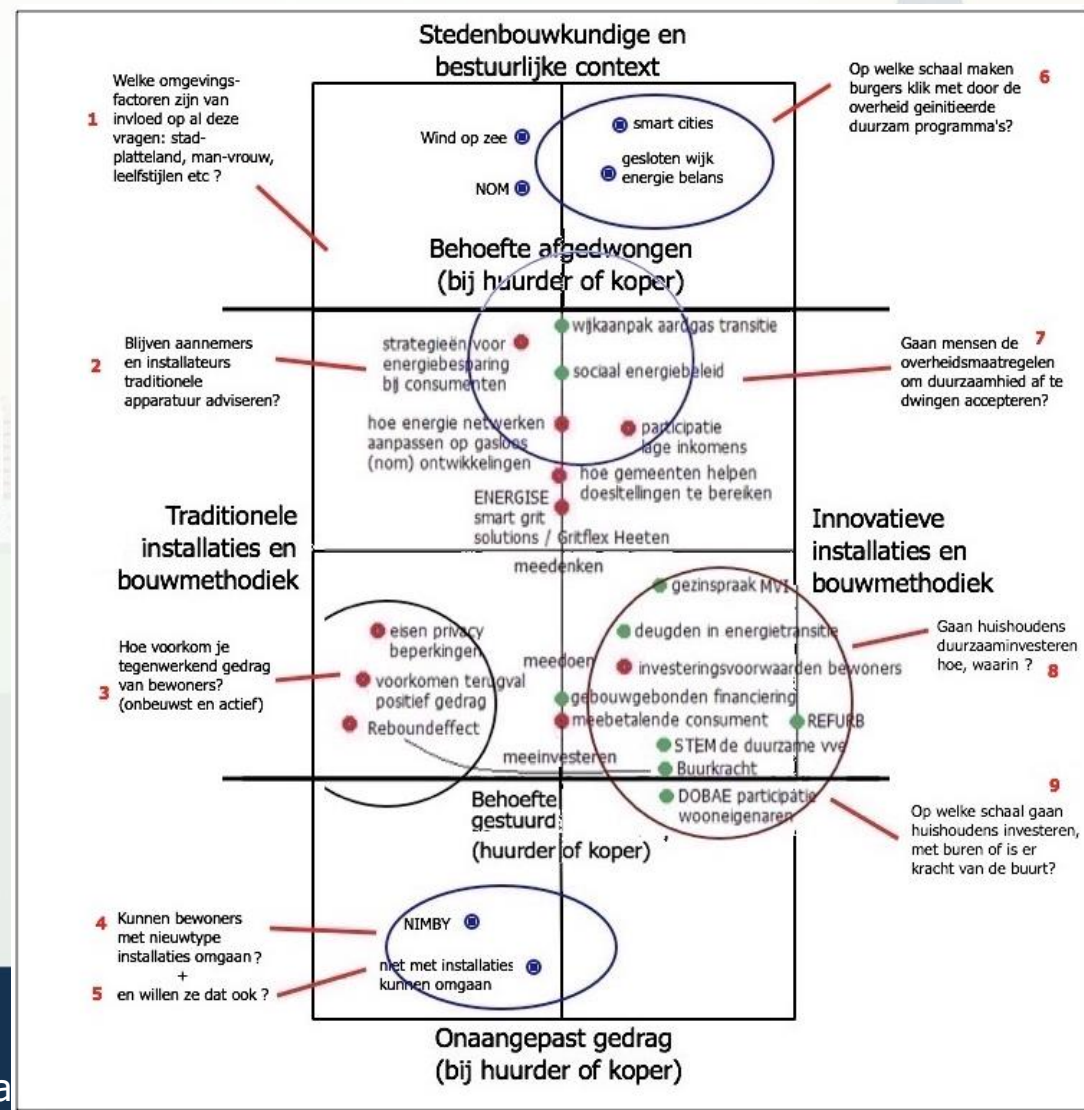

Rapporten zijn gebundeld om een compleet beeld te krijgen van de match tussen de actuele transitie gerelateerde vragen en deze beschikbare kennis.

Wetenschappelijke kennis zal betrouwbaarder zijn maar is nog beperkt beschikbaar, ook omdat wetenschappelijk onderzoek veel tijd neemt. Onderzoeksresultaten vanuit de praktijk is vaak actueler, recenter.

Door de 'Gedragscommunity' zijn eerst de belangrijkste vragen verzameld; welke door TU Delft Marjolein Overtoom zijn geanalyseerd.

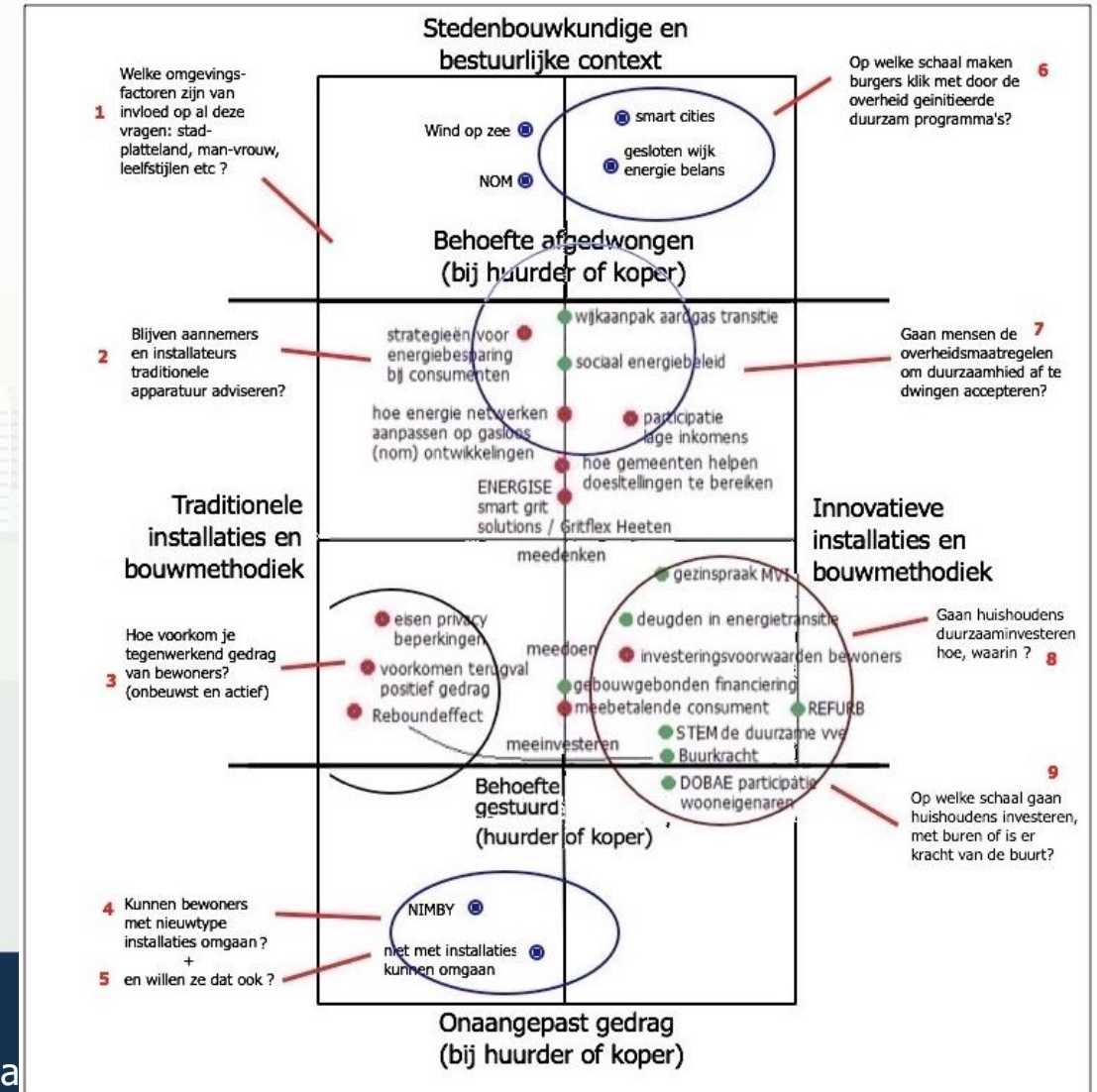
Duurzaam Bewonersgedrag

Vragen in volgorde van prioriteit:

1. Welke factoren beïnvloeden gedrag
2. Acceptatie van overheidsmaatregelen
3. Gaan huishoudens duurzaam investeren
4. Kunnen omgaan met nieuwe apparatuur
5. Gaan bouwers bestaande of nieuwe geïnnoveerde apparatuur leveren
6. Weerstandsgedrag bewoners
7. Willen omgaan met nieuwe apparatuur
8. Motivatie halen uit overheidsmaatregelen
9. Op welke schaal gaan huishoudens investeren

Duurzaam Bewonersgedrag

Duurzaam Bewonersgedrag

0. Algemene bevindingen:

- De resultaten bevestigen dat gedrag als bepalende factor wordt onderschat,
- Mensen spelen op meerdere schaakborden tegelijk moeten spelen, ze hebben continue keuzen uit meerdere opties waarbij financiële keuzen in belangrijke mate meespelen
- Weinig informatie komt nog beschikbaar over bewonersgedrag tijdens het wonen
- Het betreft vooral waarnemingen en nog geen sociologische analyse

1. Welke factoren beïnvloeden gedrag:

- Bewoners hebben een besparende houding mits kosten meevallen en wooncomfort blijft’;
- Veel mensen weten niet hoe ze kunnen besparen, maken onbedoeld verkeerde keuzen,
- Bij aangeboden techniek wordt weinig rekening met (diversiteit aan) gedrag gehouden.
- Marketing en subsidies werken vaak slechts tijdelijk, er is geen één universele stimulans.
- Vreemde ogen helpen, mensen luisteren naar leiders mits deze naturel overkomen.
- Van invloed: type huishouden, inkomen, leeftijd, opleiding, normen, en willen blijven wonen,
- Een 'bubbel' leidt tot gedeeld gedrag; buurt bevat subgroepen om rekening mee te houden

Duurzaam Bewonersgedrag

2. Gaan huishoudens duurzaam investeren:

- Omarm de 'Tupperware' aanpak; bewoners willen door andere bewoners overtuigd worden.
- Comfort verhoging is net zo belangrijk als terugverdienen investering.

Maar:

- Terugverdiëntijden motiveren beperkt; er is wantrouwen naar beloften en de overheid.
- Ook terugverdienen door waardevermeerdering is voor velen ongrijpbaar.
- Financiering door derden kan financiering/hypotheek problemen in de koopsector meebrengen.
- Investeringsbelemmeringen: vve's, coöperatieven, woningcorporaties, burens en welstand.

Duurzaam Bewonersgedrag

3. Kunnen omgaan met duurzame apparatuur:

- Er is behoefte aan nog-meer gebruiksvriendelijke apparatuur met control-panels
- Tussen gebruiker en apparatuur moet een x-factor kunnen ontstaan.
- Nazorg is belangrijk; alleen een gebruikershandleiding afgeven is onvoldoende.

Maar:

- Hindernis is dat bij veel duurzame apparatuur ook een andere levenswijze hoort.

Duurzaam Bewonersgedrag

HANDELINGSPERSPECTIEVEN:

- **VOORLICHTING: BEWONERS VERTELLEN BEWONERS; TUPPERWARE-AANPAK.**
- **MAAK EN INTRODUCEER DUURZAME APPARATUUR MET DE X-FACTOR.**
- **BIEDT DIVERSITEIT AAN FINANCIERINGSMOGELIJKHEDEN AAN.**
- **NAZORG & NAZORG – HELP COMFORT IN TE ZIEN VAN ANDERE LEVENSWIJZEN.**

Duurzaam Bewonersgedrag

HOE DOE IK MEE AAN DE GEDRAGSCOMMUNITY:

- Verzamel intern rapporten, data - van uniek onderzoek, c.q.. advies uitgebracht door derden.
- Schuif aan in de groepsgesprekken – praat mee over over wat opvalt en bespreek stellingen.
- Vraag om presentaties in je bedrijf; tbv alertheid, toepassing en meer data beschikbaarheid.
- Doe een donatie voor het door TU/Hanze analyseren tbv. **HANDELINGSPERSPECTIEVEN**.
- En motiveer anderen, verspreid de resultaten en betrek ze bij de Gedragscommunity.

STEL VOORAL VRAGEN

Fred Sanders uw 'Moderator'
(*mail FSAdvies@gmail.com*)

